



Research Article

Developing a Structural Equation Model of Resilience Based on Cognitive Flexibility, Self -Differentiation and Cognitive Emotion Regulation by Mediating Marital Adjustment

Mohsen Kamalinia ¹, Kianoush Zaharakar ^{2,*}, Mehdi Arabzadeh ³

¹ Department of Psychology, Faculty of Human Sciences, Saveh Branch, Islamic Azad University, Saveh, Iran

² Department of Counseling, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Karaj, Iran

³ Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Karaj, Iran

* **Corresponding author:** Kianoush Zaharakar, Department of Counseling, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Kharazmi University, Karaj, Iran. E-mail: drzaharakar@gmail.com

DOI: [10.61186/jams.26.3.47](https://doi.org/10.61186/jams.26.3.47)

How to Cite this Article:

Kamalinia M, Zaharakar K, Arabzadeh M. Developing a Structural Equation Model of Resilience Based on Cognitive Flexibility, Self -Differentiation and Cognitive Emotion Regulation by Mediating Marital Adjustment. *J Arak Uni Med Sci.* 2023;**26**(3):47-50. DOI: [10.61186/jams.26.3.47](https://doi.org/10.61186/jams.26.3.47)

Received: 20 Dec 2023

Accepted: 12 Feb 2024

Keywords:

Resilience
Cognitive Flexibility
Self-differentiation
Cognitive Emotion Regulation
Marital Adjustment

© 2023 Arak University of Medical Sciences

Abstract

Introduction: Resilience is known as a component that plays an important role in tolerating the hardships of the occupational and marital environment. Therefore, it is identified as the main construct of personality, so identifying variables that can predict resilience is important.

Methods: The present study is based on the basic purpose and in terms of the method of collecting descriptive data is correlational with structural equation model. The statistical population of the study included married female nurses in public health centers and hospitals of Alborzand province that 400 of them were selected by multistage cluster sampling method. To collect data, Connor and Davidson Resilience Questionnaire, Denis and Vanderwal Cognitive Flexibility Scale, Cognitive Emotion Regulation Questionnaire Granevsky et al., Short Form Skorn and Smith Self Differentiation Questionnaire, and Locke-Wallace Marital Adjustment Scale were used. To analyze the data, structural equation modeling test and SPSS 26 and Amos24 software were used. This research is IR identifier. ZUMS.REC.1401.297 has been approved by the ethics committee of Alborz University of Medical Sciences. Participants were given informed consent and were assured that their information would be confidential.

Results: The critical ratio between cognitive flexibility ($r=76.7$), cognitive emotion regulation ($r = 72.9$), self-differentiation ($r = 71.2$), marital adjustment ($r = 79.6$) and resiliency was found at the significance level of 0.01. The results showed that the data fit with the conceptual model of the research. Also, the mediating role of marital adjustment, between cognitive flexibility, self-differentiation and the cognitive emotion regulation questionnaire on resilience was confirmed. According to the results, to increase the resilience of married female nurses, it is recommended to pay special attention to cognitive, emotional and emotional variables of this class.

Conclusions: According to the results of this study, it is suggested to the officials of the treatment staff to pay special attention to cognitive, emotional and emotional variables of this group to increase the resilience of married female nurses.

تدوین مدل معادلات ساختاری تاب آوری براساس انعطاف پذیری شناختی، تمایز یافتگی خود و تنظیم شناختی هیجان با میانجی گری سازگاری زناشویی

محسن کمالی نیا^۱، کیانوش زهراکار^{۲*}، مهدی عربزاده^۳

^۱ گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران

^۲ گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، کرج، ایران

^۳ گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، کرج، ایران

* نویسنده مسئول: کیانوش زهراکار، گروه مشاوره، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه خوارزمی، کرج، ایران. ایمیل:

drzahrakar@gmail.com

DOI: 10.61186/jams.26.3.47

چکیده	تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۹/۲۹
<p>مقدمه: تاب آوری بعنوان مؤلفه‌ای که نقش مهمی در تحمل سختی‌های محیط شغلی و زناشویی دارد شناخته می‌شود. لذا بعنوان سازه اصلی شخصیت شناسایی شده، بنابراین شناسایی متغیرهایی که بتوانند تاب آوری را پیش بینی نمایند مهم است.</p> <p>روش کار: پژوهش حاضر از لحاظ هدف بنیادی و از نظر نحوه جمع آوری اطلاعات توصیفی از نوع همبستگی بامدل معادلات ساختاری است. جامعه آماری پژوهش شامل پرستاران زن متأهل مراکز درمانی و بیمارستانی دولتی استان البرزند که ۴۰۰ نفرشان به شیوه نمونه گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای بعنوان نمونه انتخاب شدند. جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه تاب آوری کانور و دیویدسون، مقیاس انعطاف پذیری شناختی دنیس و وندروال، پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان گرانفسکی و همکاران، فرم کوتاه پرسشنامه تمایز یافتگی خود اسکورن و اسمیت و مقیاس سازگاری زناشویی لاک-والاس استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون مدل معادلات ساختاری و نرم افزارهای SPSS 26، و Amos24 استفاده شده است. این پژوهش با شناسه IR.ZUMS.REC.1401.297 به تصویب کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی البرز رسیده است. رضایت آگاهانه بودن آزمون از شرکت کنندگان دریافت و به آنها اطمینان داده شد که اطلاعات ایشان محرمانه خواهد بود.</p> <p>یافته‌ها: نسبت بحرانی بین انعطاف پذیری شناختی $\beta = 76/7$؛ تنظیم شناختی هیجان $\beta = 72/9$؛ تمایز یافتگی خود $\beta = 71/2$ سازگاری زناشویی $\beta = 79/6$ با تاب آوری که در سطح معناداری $0/01$ رابطه مثبت و معناداری بدست آمد.</p> <p>نتیجه گیری: نتایج نشان داد که داده‌ها با مدل مفهومی پژوهش برازش دارند. همچنین نقش واسطه گری سازگاری زناشویی، بین انعطاف پذیری شناختی، تمایز یافتگی خود و پرسشنامه تنظیم شناختی هیجان بر تاب آوری تأیید شد. با توجه به نتایج بدست آمده جهت افزایش تاب آوری پرستاران زن متأهل به مسئولین درمانی پیشنهاد می‌شود به متغیرهای شناختی، هیجانی و عاطفی این قشر توجه ویژه داشته باشند.</p>	تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۲۳
	واژگان کلیدی:
	تاب آوری
	انعطاف پذیری شناختی
	تمایز یافتگی خود
	تنظیم شناختی هیجان
	سازگاری زناشویی
	تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی آراک محفوظ است.

مقدمه

روانشناسی تحولی، روان شناسی خانواده و بهداشت روان به خود اختصاص داده است (۱).

روش کار

پژوهش حاضر از لحاظ هدف بنیادی و از نظر نحوه جمع آوری اطلاعات توصیفی از نوع همبستگی بامدل معادلات ساختاری است. جامعه آماری تحقیق، شامل کلیه پرستاران زن متأهل مراکز درمانی و بیمارستانی دولتی استان البرز که در سال ۱۴۰۱ مشغول به فعالیت بودند. نمونه‌ای به حجم ۴۰۰ نفر از میان جامعه آماری به صورت نمونه گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای، انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه‌های تاب آوری کانور و دیویدسون (۲۰۰۳)، انعطاف پذیری شناختی دنیس و وندروال (۲۰۱۰): فرم کوتاه تنظیم شناختی هیجان: (۲۰۰۶) فرم کوتاه تمایز یافتگی خود (۲۰۱۱) و سازگاری زناشویی لاک-والاس (۲۰۰۱) مورد

پرستاران به عنوان عمده‌ترین نیرو و مهم‌ترین سنگربانان نظام سلامت، نقش اساسی در تداوم مراقبت‌ها دارند. پرستاران زن متأهل علاوه برداشتن شغلی پراز استرس و فرسودگی بالا باید نقش‌های دیگری چون همسرمداری و مادربودن را ایفاگر باشند. لذا این فشار و استرس و فرسودگی بیش تر جلوه گر است. لذا برای کاهش این مشکلات، افزایش تاب آوری در این قشر را بیش از گذشته نمایان می‌کند. در سالهای اخیر رویکرد روانشناسی مثبت گرا، با شعار توجه به استعدادها و توانمندی انسان مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. عواملی که موجب تطابق هر چه بیشتر آدمی با نیازها و تهدیدهای زندگی می‌شود به عنوان تاب آوری یاد می‌شود؛ تاب آوری؛ بنیادی‌ترین سازه‌های مورد پژوهش در این رویکرد می باشد که جایگاه ویژه‌ای؛ بخصوص در حوزه

انعطاف پذیری شناختی ۰/۹۷/۵، تنظیم شناختی هیجان ۰/۹۸/۸، تمایز یافتگی ۰/۹۹/۶، صمیمیت زناشویی ۰/۹۸/۶ و تاب آوری ۰/۹۹/۴ گزارش شده است. همچنین انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی متغیرهای (انعطاف پذیری شناختی به ترتیب ۰/۲۶، ۵۱۷/۰۳۰ و ۰/۰۵۵؛ متغیر تنظیم شناختی هیجان ۰/۱۹، ۱۹۵/۶۸۰ و ۰/۰۹۰۵؛ متغیر تمایز یافتگی خود ۰/۲۰/۶۸۶، ۰/۲۱۲ و ۰/۹۴۱؛ متغیر سازگاری زناشویی ۰/۱۳۱-، ۰/۱۹ و ۰/۸۹، ۸۸۷/۵۹۷ و متغیر تاب آوری ۰/۳۰، ۲۰۲/۰۵۵ و ۰/۱۳۱-) بدست آمد. همچنین ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش بین انعطاف پذیری شناختی، تنظیم شناختی هیجان، تمایز یافتگی خود، سازگاری زناشویی با تاب آوری به ترتیب در سطح اطمینان ۰/۰۱ (۰/۷۶، ۷۱/۷۲، ۲/۷۶، ۹/۷) بدست آمد که نشان از رابطه مثبت و معنادار همبستگی بین متغیرها دارد، از این رو امکان بررسی مدل پژوهش فراهم گردید.

استفاده قرار گرفت. در این پژوهش از جدول توزیع فراوانی (بمنظور بررسی ویژگیهای آزمونهای آماری توصیفی (فراوانی، میانگین، انحراف معیار، کمینه، بیشینه، کجی، کشیدگی) و مدلسازی معادلات ساختاری (مدل اندازه گیری و مدل معادلات ساختاری) از نرم افزارهای spss 26 و Amos 24 استفاده شده است.

یافته‌ها

از بین ۴۰۰ نفر پرستار زن متأهل نتایج اطلاعات جمعیت شناختی بر اساس سن (سن ۲۰-۲۵ سال ۱۵۲ نفر ۳۸٪ از نظر میزان تحصیلات (لیسانس ۲۶۵ نفر ۶۶/۲۵٪، بر اساس تعداد فرزند، بدون فرزند با ۱۴۴ نفر ۳۶٪)؛ از نظر سابقه اشتغال (تا ۵ سال سابقه، ۱۹۸ نفر ۴۹/۵٪ براساس مدت ازدواج، تا ۵ سال ازدواج ۱۶۶ نفر ۴۱/۵٪ همچنین از نظر تفکیک وضعیت زندگی مشترکشان (در حال زندگی مشترک با ۳۸۲ نفر ۹۵/۵٪) بیشترین تعداد شرکت کنندگان بودند. آلفای کراباخ

جدول ۱. شاخص‌های برازندگی مدل

شاخص‌های برازندگی مدل	مقدار بدست آمده	مقدار قابل قبول	شاخص‌های برازندگی مدل	مقدار بدست آمده	مقدار قابل قبول
خطای ریشه مجذور میانگین تقریب (RMSEA)	۰/۰۴۹	کمتر از ۰/۰۸	شاخص نیکویی برازش (GFI)	۰/۹۳۶	بیشتر از ۰/۹
شاخص تقریب برازندگی (PCLOSE)	۰/۰۱۹	کمتر از ۰/۰۵۰	شاخص برازش هنجار شده (NFI)	۰/۹۵۷	بیشتر از ۰/۹
شاخص برازش مقایسه‌ای (CFI)	۰/۹۱۹	بیشتر از ۰/۹	شاخص برازش تناسب نسبی (RFI)	۰/۹۰۱	بیشتر از ۰/۹
شاخص نیکویی برازش یا انطباقی (AGFI)	۰/۹۱۷	بیشتر از ۰/۹	شاخص برازش تناسب افزایشی (IFI)	۰/۹۱۵	بیشتر از ۰/۹
شاخص برازش مقتصد (PCFI)	۰/۷۷۸	بیشتر از ۰/۶	شاخص برازش هنجار نشده (TLI)	۰/۹۳۱	بیشتر از ۰/۹
شاخص برازش هنجار شده مقتصد (PNFI)	۰/۷۰۸	بیشتر از ۰/۶	شاخص هولتر HOELTER (۰/۰۵)	۲۰۱	بیشتر از ۲۰۰
شاخص برازندگی افزایشی (IFI)	۰/۹۴۳	بیشتر از ۰/۹	شاخص هولتر HOELTER (۰/۰۱)	۲۰۵	بیشتر از ۲۰۰

جهت آزمون مدل مورد نظر در پژوهش حاضر، روش الگویابی معادلات ساختاری (SEM) (اعمال گردیده است. طبق جدول ۱ شاخص‌های برازندگی مدل (شاخص تقریب برازندگی کمتر از ۰/۰۵۰ و شاخص‌های برازش مقایسه‌ای، نیکویی برازش انطباقی، برازندگی افزایشی، نیکویی برازش، برازش هنجار شده، برازش تناسب نسبی و برازش هنجار نشده همگی بزرگتر از ۰/۹۰ و شاخص برازش مقتصد و هنجار شده مقتصد بیشتر از ۰/۶۰) بدست آمد و نشان دهنده برازش مناسب و مطلوب مدل بر اساس مدل کلاین است. ضرایب مسیر مدل ساختاری مسیره‌های (انعطاف پذیری شناختی به سازگاری زناشویی ۰/۵۲۴، انعطاف پذیری شناختی به تاب آوری ۰/۹۸۶، تنظیم شناختی هیجان به سازگاری زناشویی ۰/۹۷۹، تنظیم شناختی هیجان به تاب آوری ۰/۸۷۵، تمایز یافتگی خود به سازگاری زناشویی ۰/۷۰۵، تمایز یافتگی خود به تاب آوری ۰/۸۴۲ و سازگاری زناشویی به تاب آوری ۰/۵۷۸) بدست آمد. که همگی بالای ۰/۵ می باشد خطای استاندارد مسیره‌های فوق نیز به ترتیب ۰/۰۲۵/۰۰۲۵، ۰/۰۲۵۳/۰۰۲۵، ۰/۰۳۵/۰۰۳۵، ۰/۰۴۹/۰۰۴۹ و ۰/۰۴۹/۰۰۴۹ حاصل شد. نسبت بحرانی به ترتیب ۰/۷۳۴، ۰/۹۴۴، ۳/۹۴۵/۸۱۰، ۳/۹۴۵/۸۱۰-۴/۵۳۹، ۲/۴۵۰ و ۱۱/۷۹۵ بدست آمد. و برای همه مسیره‌های فوق معنادار

بدست آمد. جهت ارزیابی روابط واسطه‌ای یا میانجی در مدل دوم نیز از آزمون بوت استرپ و برای بررسی وضعیت میانجی‌گری از نمودار تصمیم‌گیری تحلیل میانجی‌گری با استفاده از روش بوت استرپینگ استفاده شد. رابطه انعطاف پذیری شناختی با تاب آوری با میانجی‌گری سازگاری زناشویی که اثر مستقیم و غیر مستقیم و کل آن به ترتیب ۰/۶۷۱، ۰/۲۲۸ و ۱/۸۹۹ بدست آمد. رابطه تنظیم شناختی هیجان با تاب آوری با میانجی‌گری سازگاری زناشویی که اثر مستقیم و غیر مستقیم و کل آن به ترتیب ۰/۳۰۵، ۰/۲۰۲ و ۰/۵۰۷ حاصل شد. رابطه تمایز یافتگی خود با تاب آوری با میانجی‌گری سازگاری زناشویی که اثر مستقیم و غیر مستقیم و کل آن به ترتیب ۰/۴۷۹، ۰/۸۹۹ و ۰/۴۲۰ بدست آمد.

بحث

هدف از این پژوهش بررسی مدل یابی تاب آوری بر اساس انعطاف پذیری شناختی، تنظیم شناختی هیجان و تمایز یافتگی خود با نقش میانجی صمیمیت زناشویی بود. نتایج نشان داد که ضریب مسیر مستقیم انعطاف پذیری شناختی، تنظیم شناختی هیجان، تمایز یافتگی خود و سازگاری زناشویی بصورت مستقیم و با واسطه سازگاری زناشویی

به شرکت‌کنندگان در پژوهش اطمینان داده شد که اطلاعات آن‌ها محفوظ خواهد ماند. فرم رضایت آگاهانه به تمام افراد داده شد و شرکت‌کنندگان این فرم را امضا کردند. این پژوهش دارای کد کمیته اخلاق IR.ZUMS.REC.1401.297 از دانشگاه علوم پزشکی البرز است.

حامی مالی

این مقاله برگرفته از رساله دکتری محسن کمالی‌نیا در رشته مشاوره در گروه روانشناسی و مشاوره دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه است. بنابر اظهار نویسندگان مقاله، حمایت مالی از پژوهش وجود نداشته است.

مشارکت نویسندگان

مفهوم‌سازی: تمامی نویسندگان روش پژوهش و نمونه‌گیری: محسن کمالی‌نیا، کیانوش زهراکار تحلیل داده‌ها: محسن کمالی‌نیا، مهدی عرب زاده نگارش متن و بازبینی: تمام نویسندگان. همچنین تمام نویسندگان معیارهای استاندارد نویسندگان بر اساس پیشنهادات کمیته بین‌المللی ناشران مجلات پزشکی را دارا بودند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله از معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه، مسئولین دانشگاه علوم پزشکی البرز، همکاران مراکز بهداشتی و درمانی شهر کرج و تمام پرستاران زن شرکت‌کننده در این پژوهش صمیمانه تشکر و قدردانی می‌کنند.

References

1. Beckman CM, Stanko TL. It takes three: Relational boundary work, resilience, and commitment among navy couples. *Academ Manage J*. 2020;63(2):411-439. doi: 10.5465/amj.2017.0653
2. Tahir K, Khan N. Mediating role of body image between sexual functioning and marital intimacy in Pakistani women with breast cancer. *Psychooncology*. 2021;30(2):260-266. doi: 10.1002/pon.5563 pmid: 33002257
3. Miller K, Kelly A. Is self-compassion contagious? An examination of whether hearing a display of self-compassion impacts self-compassion in the listener. *Canadian J Behav Sci Revue*

بر تاب آوری معنادار بود (۲-۴) می‌توان چنین استدلال کرد که هر چه زوجین کنترل بیشتری بر راهبرهای هیجانی‌شان داشته باشند و بتوانند خود پنداره مثبتی از خود بدست آورند و مستقل‌تر عمل کنند و در موقعیت‌های مختلفی فردی، اجتماعی و شغلی توان کنترل هیجانات خود را بیشتر حفظ نموده و همچنین می‌توانند جایگاه خودشان را در این موقعیت‌ها تثبیت کنند و بدور از وابستگی لحاظ کنند و در ارتباطاتشان با دیگران نسبت به عواطف و هیجاناتشان به شکل مطلوب‌تری کنترل داشته باشند (۵).

نتیجه‌گیری

لذا هرچه تصمیم‌گیری افراد بر اساس منطق، استدلال، نگاه جامع به شرایط، عقلانیت و بدور از هیجانات و احساسات کاذب باشد و در انتخاب‌هایشان عوامل مختلف شناختی، عاطفی، هیجانی و رفتاری را به میزان مناسب‌تر و بدور از افراط‌گری و با در نظر گرفتن منافع خانواده؛ نه صرفاً فردی لحاظ کنند قدرت تحمل مشکلات برایشان بیشتر است (۲، ۴). لذا در تبیین نتایج پژوهش می‌توان بیان داشت که سازگاری زناشویی می‌تواند حلقه متصل‌کننده افزایش تاب آوری زوجین منعطف، تمایز یافته و با تنظیم هیجانی بیشتر باشد. از جمله محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به سلسله مراتب طولانی اداری جهت اخذ مجوز جهت نمونه برداری و همچنین احتیاط در تعمیم‌پذیری یافته‌ها ذکر. همچنین به کادر درمان آموزش پزشکی پیشنهاد می‌شود که به کلیه کارکنان و کادر درمان، آموزش تاب آوری با مؤلفه‌های شناختی، هیجانی و عاطفی داده شود.

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

1. *Canadienne Des Sci Comport*. 2020;52(2):159-170. doi: 10.1002/pon.5563 pmid: 33002257
4. Fahimdanesh F, Noforesti A, Tavakol K. Self-compassion and forgiveness: Major predictors of marital satisfaction in young couples. *America J Famil Therap*. 2020;48(3):221-234. doi: 10.1080/01926187.2019.1708832
5. Du W, Luo M, Zhou Z. A Study on the Relationship Between Marital Socioeconomic Status, Marital Satisfaction, and Depression: Analysis Based on Actor-Partner Interdependence Model (APIM). *Appl Res Qualit Life*. 2021:1-23. doi: 10.1007/s11482-021-09975-x pmid: 33002257